

A reformáció és a katolikus megújulás latin nyelvű irodalma

III. Neolatin Konferencia

Debrecen, 2017. december 7–9.
DAB-székház, Debrecen, Thomas Mann u. 49.

10.45–11.00 Megnyitó- és köszöntőbeszéd

HODOSSY-TAKÁCS ELŐD, MTA DAB, tudományos főtítkár

SZABADI ISTVÁN, Tiszántúli Református Egyházkerület Levéltára, igazgató

LÁZÁR ISTVÁN, MTA-SZTE Antikvitás és Reneszánsz Kutatócsoport

11.00–11.45 Nyitóelőadás

IMRE MIHÁLY: Üdvérték és esztétikai érték kettőssége latinul a protestantizmus kulturális modelljében

11.45–13.15 Ebédszünet

13.15–14.35 Filológia és filozófia (Elnök: BÖLCSKEI GUSZTÁV)

TAKÁCS LÁSZLÓ: Kálvin kommentárja Seneca *De clementiájához*

EKLER PÉTER: Gyarmati Bíró Miklós *Axiokhosz*-kommentárja

SIMON JÓZSEF: Pázmány és Zabarella

BOROS ISTVÁN: Prileszky János (1709–1790) lábjegyzetei az egyházatyák kiadásához

14.35–15.00 Vita

15.00–15.20 Kávészünet

15.20–16.20 Historia I. (Elnök: KASZA PÉTER)

NAGY GÁBOR: Kajaneborgi aniz. Johannes Messenius (1579/81–1636) három élete

PAP LEVENTE: A 17–18. századi erdélyi, székelyföldi történetírás a katolikus vallási megújulás szellemében

PETNEHÁZI GÁBOR: Az egyik kulcs Forgáchhoz: az isteni bosszú a protestáns történeti gondolkodásban

16.20–16.40 Kávészünet

16.40–17.20 Historia II. (Elnök: KASZA PÉTER)

TÓTH GERGELY: „Matthias Augusto similis” Mátyás-kultusz a kora újkori protestáns műltszemléletben

RESTÁS ATTILA: Frisowitz Boldizsár strassburgi egyetemi nyomtatványai

17.20–17.45 Vita

17.45–18.00 Szünet

18.00–18.30 Könyvbemutató

KASZA PÉTER–KISS FARKAS GÁBOR–MOLNÁR DÁVID (szerk.): *Scientiarum miscellanea. Latin nyelvű tudományos irodalom Magyarországon a 15–18. században.* Convivia Neolatina Hungarica 2, Szeged, Lazi Kiadó, 2017. (A második neolatin konferencia tanulmányai)

Bemutatja: BÉKÉS ENIKÓ (MTA BTK ITI)

(A könyv a bemutató helyszínén kedvezménytel megvásárolható.)

8.40–10.00 Alkalmi költészet (Elnök: KISS FARKAS GÁBOR)

SZABADI ISTVÁN: Ecsedi Báthory István halálára írt versek

MÓRÉ TÜNDE: Szikszai Fabricius Balázshoz és Demeterhez köthető szövegek az 1560-as években

SZABÓ ANDRÁS: Két ismeretlen wittenbergi latin verseskötet a 16. század végéről

NAGY LÁSZLÓ: Joannes Gyalogi, *Epigrammatum decades XX*

10.00–10.20 Vita

10.20–10.40 Kávészünet

10.40–12.20 Humanista költészet és a reformáció (Elnök: IMRE MIHÁLY)

BOBAY ORSOLYA: „Prospera lux oritur” – Ulrich Faber költeményének jelentősége a kora újkori biblikus költészetben

SIMON LAJOS ZOLTÁN: Bukolikus költészet a reformáció korában

SZÉKELY GÁBOR: Kecskeméti Agricola János eklogája Titus Amicinushoz. Egy elfeledett humanista költő kapcsolatrendszere és egy antik műfaj aktualizálása

TÓTH SÁNDOR ATTILA: A protestáns neolatin költészet gyökerei: Filiczki János (1580–1622) latin (és görög) költészetéről

SZÖRÉNYI LÁSZLÓ: Arany János és Buchanan zsoltárparafrázisai

12.20–12.40 Vita

12.40–14.00 Ebédészünet

14.00–15.20 Biblia és humanizmus (Elnök: SZABADI ISTVÁN)

KNAPP ÉVA: Palingenius *Zodiacus vitae*je Magyarországon

GYULAI ÉVA: Biblia, tankönyv vagy költői mű? – Johannes Bocatius *Siracides* című műve (Wittenberg, 1596)

MOLNÁR DÁVID: Petrus Illicinus nagyszombati zsoltárparafrázisa

POSTA ANNA: A Prédikátor könyvének verses parafrázisai a protestantizmus 16. századi neolatin költészetében

15.20–15.40 Vita

15.40–16.00 Kávészünet

16.00–17.00 Vádaskodók (Elnök: LÁZAR ISTVÁN)

MÁTÉ ÁGNES: Pápa-apák egy felbomló család élén: a katolikus egyház kritikájának néhány toposza Itália és Közép-Európa között

TÓTH ORSOLYA: Andreas Helwig és az Antikrisztus

CSIZY KATALIN: Iulianus Apostata megítélése a neolatin irodalomban

17.00–17.20 Vita

18.00 Könyvkiállítás megnyitása a Nagykollégium Könyvtárában, majd a Nagykollégium bemutatása (OLÁH RÓBERT)

19.00 Fogadás a konferencia résztvevőinek. (Pohárköszöntőt mond: SZABADI ISTVÁN)

9.00–9.40 Jezsuiták (Elnök: BITSKEY ISTVÁN)

BÁTHORY ORSOLYA: „Deák légyen ám!...” – Pázmány Péter *Peniculus papporum* című vitairatának latinsága

BENEI BERNADETT: *Auctor eius ignotus est*: Egy 18. század eleji jezsuita vitairat keletkezési körülményeiről

9.40–10.00 Vita

10.00–10.20 Kávészünet

10.20–11.20 Másként gondolkodók (Elnök: BÉKÉS ENIKÓ)

BORECKZY KATALIN: Sebastian Castello *De haereticis an sint persequendi* című művének célja és forrásai

SZABÓ ÁDÁM: Egy nikodémista sikertörténet. A radikális heterodoxia rejtőzködési lehetőségei Ernst Soner példáján

NAGYILLÉS JÁNOS: Anna Maria van Schurman latin nyelvű költeményei

11.20–11.40 Vita

11.40–13.00 Ebédészünet

13.00–14.00 Megújulási törekvések (Elnök: SZÖRÉNYI LÁSZLÓ)

GÓZSY ZOLTÁN: *Boni namque et strenui operarii non nascuntur, sed fiunt*. XIV. Benedek pápa lelkipásztori programja és annak magyarországi hatásai

SÁNTA SÁRA: Katolikus megújulás és antikvarianizmus: Hidi Gergely *Celebriorum Hungariae Urbium...* című munkája

LENGYEL RÉKA: Protestáns erkölcsstani irodalom katolikus köntösben: Gánóczy Antal *Prudentia humana* című fordítása

14.00–15.00 Vita, zárszó

A KONFERENCIA SZERVEZŐI ÉS TÁMOGATÓI:

Hungaria Latina – Magyar Neolatin Társaság

Tiszántúli Református Egyházkerület Levéltára

SZTE BTK Klasszika-Filológiai és Neolatin Tanszék

MTA BTK Irodalomtudományi Intézet Reneszánsz–Barokk Kutatócsoport

MTA SZTE Antikvitás és Reneszánsz Kutatócsoport

MTA–ELTE Humanizmus Kelet–Közép–Európában Lendület Kutatócsoport

MTA TABT Debreceni Területi Bizottság

TISZÁNTÚLI
REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET
LEVÉLTÁRA

MTA
Bölcsészettudományi
Kutatóközpont
Irodalomtudományi
Intézet